ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1827 — 1901 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 25/7 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1902 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 27 ՐԱՄԱԶԱՆ 1319 — ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4827

درعلیه ده غلطه ده (آره‌ویلك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Հոս բոլոր յօդուածներ պէտք է ուղղել
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պարոյ եւ գաւառներու համար տարեկան	140 ղրշ
» » » » վեցամեայ	70 »
» » » » եռամեայ	40 »
Տարաբնակներու համար տարեկան	150 ֆրանկ
» » » » վեցամեայ	80 »
Դրամի փոխարէն փոստի փաւ կ'ընդունուի,	115

դուրշի փաւը 100 դուրշի հաշուով։

Ձեռագիրներ բաղարարի ծանօթագրեալ եւ վերադարձ։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Այսօր (Գշ.) Զինու կայսրը իր տարուընթացով Բէյքոյ պիտի մտնէ, ինչպէս ծանուցին հեռագիրներդ։ Այն գահադարձութիւնը ու յամրնթաց ուղեւորութիւնը դոր ըրաւ Սի Նկան Ֆուէն, ուր քաշուած էր տաժամանէս վերադառնալու համար իր մայրաքաղաքը, հնգերիս պատկեր և կատարեալ նշանակ մը է չինական մտքի, ազգի և գաղափարի քնէած թուլութեան և մեռելանման չարժմանը, զի առնուազն 5 տարի կայ որ համբայ եղած էր և ահա հոգիս կը հասնի, մինչ այդքան կէսէն պակաս ժամանակի մէջ ալեւորի չրլանը ընել կարելի է հիմա։ Դառնալով այս երեւոյթին, մարդ կը փորձուի կարծելու թէ տակաւին շատ գաղտնի ծանրութեամբ պիտի քալեն Զինոյինները այնքան դառն դասերէն և դառնագոյն հարուածներէն հոգի ալ, զոր կրեցին քաղաքակրթութեան դէմ հակառնեայ ընթացք մը բռնելնուն համար։ Բայց նկատի առնելով այն պարագան որ իրենց զինուորական կրթութիւնն, կամ որ նոյն բանն է ըսել, իրենց բանակի վերակազմութիւնը ճարտարի մարդիկներու յանձնած են, միւս կողմէ կը տեսնուի թէ լրջօրէն ճանչնալ կ'երեւին իրենց ճշմարիտ օգուտը, այն էր սկիզբէն ի վեր գնահատել իրենց ցեղակից և կրօնակից դրացիները, փոխանակ թշնամի ըլլալու և հեռերէն պատերազմ ընելու ատենն կուրութեամբ զոհոնք տալու։ Հին կիրքերու և հայեցակէտներու այս փոփոխութիւնը, որ իրենց նախկին թշնամիները իրենց ջոջերուն մարդիշ ընելու չափ առաջ գացած է, այնքան ուշագրաւ երեւոյթ մըն է, որ արդէն իսկ մտածել սկսեր է տալ քաղաքագէտներու թէ ազգաւոր ի՞նչ պիտի աւելայ Ծ. Արեւելքի մէջ, երբ 40 միլիոնոց Ճապոնը 400 միլիոնոց Զինաստանը իրեն հետ կապէ և արդի քաղաքակրթութեան ընձեռած միջոցներով դարձեալ մարդելով՝ իր արժանաւորութեան տակ ունենայ։

* * * Բայց թողլով որ այդ հեռապատկերը առնչէ ուղղակի չտեսնողները, մենք կարեւոր կը դատենք յատուկ ուշադրութիւն հրաւիրել Իթօ մարքիզին վրայ, որ դէպքէ Եւրոպայի շրջանն ըրաւ։ Ո՛ր մայրաքաղաքը մտաւ, անմիջապէս առնէ լուր ելաւ թէ այն տէրութեան հետ պիտի գաղնակցի Ճապոն։ Մինչեւ անգամ ամբոխ քաղաքագէտներ գտնուեցան որ անոր Բեգերսպուրգ այցելած առենն՝ ըսին թէ Ռուսիոյ հետ պիտի կնքուի ամենուստ բարձրագոյն այդ դաշնակցութիւնը, առանց խորհելու թէ Ճապոն և Ռուսիա այնպիսի կացութեան մէջ կը գտնուին իրարու հանդէ՝ իրենց հակընդդէմշահերով որ այդպիսի դաշնակցութիւն երեւակայելն անգամ քաղաքական աշխարհի վրայ բնաւ գաղափար չունենալ կը նշանակէ։ Զի, Ռուսիոյ և Ճապոնի Ծ. Արեւելքի մէջ ունեցած շահերու յայտնի հակառակամարտութեան խնդիրը միայն զէնքով կրնայ լուծուիլ։ Ճապոնցի պետական մարդուն Եւրոպան այս ուղեւորութեան վրայ վերջին լուրն այն է թէ Անգլիոյ հետ է որ իրական պիտի դաշնայ եղեր։ Այդ փնտռուած դաշնակցութեան կնքումը։ Բայց դեռ չուսում հաւատալ պէտք չէ նաեւ այս լուրին, թէպէտեւ Անգլիոյ և Ճապոնի միջեւ տեսակէտի այնքան նոյնութիւն կայ որ գրեթէ դաշնակցութիւն կնքելու պէտք անգամ չկայ։

* * * Ասիայէն աչքերնիս Ամերիկա դարձուցած առեն, Բուսոյի Հանրապետութեան առաջին նախագահի ընտրութիւնն է որ իրեւ կարեւորագոյն իրողութիւն մը պէտք է դիտուի։ Եւ այդ ոչ անոր համար որ ընտրուողն է Պ. Բալմա և ոչ Մաքսիմոս Կոմէզ կամ ուրիշ օր, այլ անոր համար՝ որ մինչ կարծող ներ եղան իսկզբան՝ թէ Միացեալ Նահանգները պիտի իւրացնէին բոլորովին Ռուսան, կցելով զայն իրենց մեծազանգուած հանրապետութեանը հետ, այժմ տեսնուեցաւ ահա թէ ինքնավար հանրապետութեամբ մը օժտեցին Անթիլեանց գոհարը։ Իսկ թէ բարձրակ անկախութիւն չտուին աշխարհի լաւագոյն ծխախոտը արտադրող մեծ կղզիին, նոյնէն լաւ ուրիշ չեղհակալ ըլլալու են Ռուսոյեր։ Զի աղատեցին զիրենք Սպանիոյց ծանր ու ճնշող լուծէն։

Ասկից կը հետեւի՞ արդեօք որ եթէ Փիլիպինցիներն ալ համակերպին Ամերիկան մեծ Հանրապետութեան իրենց համար որոշած ճակատագրին, զլխալու չտա՞ռնա չպիտի ունենան։ Ամէն ոնանք որ գաղափար ունին Անգլո Սաքսոն ցեղին կառավարելու լայնամիտ մեթոդներուն վրայ, տարբեր եղակացութեան չպիտի յանգին բնաւ։ Եւ արդէն սառյդ է թէ Փիլիպինցիք ինքնգլուխ մնալով չպիտի կրնան այնքան չուսով և դիւրութեամբ զարգանալ, որքան Միացեալ Նահանգաց գաղաքակրթիչ ձեռքին տակ ինքնավարութիւն ունենալով։

Բայց եթէ առանց Եւրոպայի վրայ բան մը խօսելու, չուզենք անցնիլ, երկու բան առաջին անգամ աչքերնուս կը զարնէ։ Առաջին, սա Լորա Ռոզվէլթի զարմանքը, որ իշխանութեան անցնելու մարմոյով կը տանջուի, և իր մէջ մի ճառով մէյմէկ փարատա կը հեռանայ ազատականութեան սկզբունքներէն, առանց խորհելու թէ ազատականներն այնչափ սառաբարիւն են, որ իրեն պէս սկզբնափոյս լորտերու կարօտութիւն չունին։ Երկրորդ՝ Ալ իսկան Նեբրնոլ Ռրվիու հանդէսին ինքնապարծ շահատակութիւնները, որոնք կը փորձեն Անգլիոյ և Ռուսիոյ միջեւ մերձեցում առաջ բերել, և նախ անգլիացի պետական մարդերու կարծեցեալ յօդուածները հրատարակելէ առաջ, այժմ ալ ասուս պետական մարդերու պատասխանները կը հրատարակէ։ Ե բեր տարակոյս չկայ թէ այդ երկու պետութիւնները թէև կրնան երկար տարի իրարու հետ չուրուրել։ բայց դաշնակցիլ՝ բնաւ։ Ու զարմանալին ան է որ Եւրոպայի ու ընդհանուր աշխարհի մէջ կան անանկ ընթերցողներ, որոնց միտքերնը վրայ այն հաւաքն ունի Նեբրնոլ Ռրվիու թէ իրօք կը կրնան իր հրատարակած յօդուածները ու անոնց պատասխանները անգլիացի և ասուս պետական անձնաւորութեանց գրչէն կ'ելլեն ու չեն դարձուիր նոյն իսկ իր խմբագրատան մէջ, թերեւս մինոյն գրիչներու կողմէ, ուրիշ նպատակ չունենալով, բայց թէ բարձրացնել հանդէսին կարեւորութիւնը տարփողանքի (բէքլամի) այդպիսի միջոցներով։

Իսկ եթէ անպատճառ երբորդ խնդիր մը ալ փնտռել ուզուի Եւրոպայի արդի խաղաղ կացութեան մէջ, վրան խօսելու արժանի, Գերմանիոյ դրամական ազդեցութեան և սնանկութեանց շարունակութեան վերջեկցուցիչ խնդիրն է որ այնքան դէշ ազդեց գերման վարկին ու մանաւանդ ճարտարարուեստին, չնայելով թէ 1900ին, եռամեայ միջոցի մը մէջ 1766 սնանկութիւններ պատահած էին ի Գերմանիա, 1901ին նոյնքան ժամանակամիջոցի մը մէջ այդ թիւը 2337ի բարձրացեր է, և երբեք յայտնի չէ թէ սնանկութեանց այդ գահավէժ շարքը ե՞րբ վերջ պիտի գտնէ, կամ վերջ պիտի գտնէ՞ արդեօք։ Ու երբ մարդ խորհրդածութեան առնէ անգամ մը թէ Անգլիա երեք տարիէ ի վեր պատերազմի մէջ ըլլալով հանդերձ, պատերազմ՝ որ արդէն 200 միլիոն ոսկիի նստած է իրեն, ամենեւին չունեցաւ դրամական առգնող ըսուած բանը, ինչպէս նորէն սկսաւ թափառել պարարին չուրը։ Պաշտօնեաներուն մեծ մասը փոխուած էին, բայի Կասբրէն, որուն դիմագիծերը կը յիշէր Ժան։ Սակայն ամենքը ամէնքն ալ զբաղած ըլլալով, բնաւ չէին կասկածեր Ժանի յանախակի այցելութեանց շարժառիթին։

Ռէյժին տակաւ կը բանուէր սիրոյ հարցերէն, հմայուած Ժանի հրապուրիչ ձեւերէն, որոնք ամէնէն պարկեշտ աղջիկը կը գլխէ հանելու հանգամանքը ունէին։

Ժան իրապէս կը սիրէ՞ր Ռէյժինը թէ քանի մը ամսուան համար սիրային քամահանոյք մը էր։ Ատոր վրայ իսկ չէր մտածեր ան, անընդհատ հեռատնդելով իր նպատակին, այն է Ռէյժինն ալ իր անդրանիկ քրոյ պէս հրապուրել։

Ռէյժինի պատաղ չյամախելը մեծ մտահոգութիւն պատճառեց Ժանի, որ իրեն ուղղուած նամակներէն նաեւ իմացած էր թէ մանկամարդ աղջիկը կ'ուզէին ամուսնացնել։

Երբ Ժան Վիլլորիէ առաջու Ռէյժինի այն նամակը, որով իր ամուսնութիւնը կը ծանուցանէր, սկսաւ խորհիլ իր սրտին արամադրութեանց վրայ։ Ամբողջ օրը, իր բնակարանէն դուրս չելաւ, որ Ռէյժէր փողոցը հաստատուած սքանչելի չէնք մը էր, հնուրդ ծառեր պարուսնակող պարտէզով մը շրջապատուած։ Այցելութեան եկող բարեկամները և ծանօթները ամէնքն ալ շընդունեց ինքզինքը հիւանդ կեղծելով։ Նոյն իսկ իր Ժիւլիէթ անուն սիրուհին չընդունեց այդ օրը։ Ի՞նչ կ'անէր այդ մարդուն սրտին մէջ։

Բայց մէկ օր միայն տեւեց ասիկայ։ յաջորդ օրը, Ժան նորէն սկսաւ հեռաւել իր աշխարհիկ յարաբերութեանց ու հանձնարարութեանց։ Ամբողջ օր մը, սակայն, ախորժութեան տակ ընկճուած էր, ջանալով ցրուել իր հոգեկան ապտնոը։

—Զոյժանալէ՞ բան կ'ըսէր, կարծես թէ իրաւունք եմ այդ ազգկան։

Ժան ինքզինքին վրայ կը ծիծաղէր, մթթէ կարո՞ղ էր ճշմարտապէս սիրել կին մը։ Ու նկատի առնելով այն անյաղթելի դժուարութիւնները, որոնք կրկանգնէին իր առջեւ՝ Ռէյժինին սիրահարելու համար, նախընտրեց մանկամարդ աղջկան հետաքաղդրել տ՛ լաւ։ Թո՛ղ ամուսնանար Ռէյժին և ինք տ՛ լ չպիտի մտածէր անոր վրայ։

Մեռաց օր, իր սիրուհին Ժիւլիէթ, ուրիշ անունով Լիլի տ՛Օրլէան լաւ դեղեցիկ աղջիկ մը էր, զոր ինք հրապուրած ու կիսաշխարհիկ կանանց միջավայրին մէջ մացուցած էր։ Ժիւլիէթ պէտք եղածէն աւելի կրնար գոհացնել զինքը։ Ի՞նչ հարկ սիրային վառնգաւոր յարաբերութիւններ-

Սպահանի հարաւ-արեւմտեան կողմը գտնուում է Զհար-Մալ գաւառը որեղ 10 հայարնակ գիւղ կայ մօտ 800 անով։

Բոլոր վերոյիշեալ գաւառների հայաբնակ գիւղերից, թէհրանի շուրջը կան 6 փոքրիկ հայաբնակ գիւղեր 60 տուն բնակչով և մի գիւղ ևս Համատանին (Եկբատանին) կից՝ Շ.ուարին—50 տնով։ Այս թեմի հայերի մեծամասնութեան համար կեդրոն է Նոր-Ջուղան։

* * *

Բաղաքների հայերին գլխաւոր զբաղմունքը վաճառականութիւնն է։ մի քանի նշանաւոր Հայ վաճառականներ և Ընկերութիւններ կան, որոնց գործում զբաղուում են հարիւրաւոր Հայեր։ Առաջին և նշանաւոր տեղը բռնում է «Ռուսական Եղբայրներ» վաճառատունը, որ մեծ վարակութիւն է վայելում իրեւ հարուստ և ազնիւ առեւտրական տուն թէ՛ Պարսից կառավարութեան, թէ՛ Հայերի և թէ օտարների կողմից։ Մեծ վաճառականական շրջանառութիւն ունին նաեւ «Արամեան» և «Մեսան» առեւտրական Ընկերութիւնները, որոնք, ուրախալի է ասել, վերջերս միացել են, ընդարձակելով իրենց գործառնութիւնները։ Անշուշտ մի խնայած և հեռատես քայլ է։ Կան նաեւ «Արարատ» «Արքա» և «Թուրան» անունները առեւտրական Ընկերութիւններ։

Զարմանալի ուրախալի մի երեւոյթ է, որ Պարսկաստանի Հայերի մէջ բաւական նշանաւոր ազգեցութիւն կազմելու գաղափարը։ Եւ եթէ հայ վաճառականները իսկապէս ցանկանում են Պարսկաստանի վաճառականական տիրապետելու, միակ նպատակայարմար և հիմնաւոր ճանապարհը կանոնաւոր վաճառականական ընկերութիւններ կազմելն է։ Անհատական ձեռնարկութիւնները հեռահեռ տեղի պիտի տան հանրականութեան, ընկերակցութեան։ Այս անհրաժեշտ է մանաւանդ Պարսկաստանի այժմեան հանգամանքներում, երբ երկիրը հեռահեռ զօրեղ կերպով կապուած է եւրոպական շուկաների հետ, նոր հրատարակ, որ մի կողմից եւրոպական շուկայում Պարսկաստանի արդիւնաբերութեան պահանջը զօրեղանում է (գորգեր, բուժոտ բանջակ, բրինձ, նուշ, սամիտ չամիչ եւն.) և փոխադարձաբար Պարսկաստանում ևս տեղական պահանջները եւրոպական ապրանքների վերաբերմամբ օրեցօր շատանում են։ Դրան աւելացրէք և այն որ Ռուսաստանն ու Անգլիան օրեցօր աւելի ու աւելի մեծ քաղաքական և առեւտրական յարաբերութիւններ են կազմում Պարսկաստանի հետ, իսկ վերջերս Գերմանիան ևս աշք է դրել այս կողմերի վրայ։ Եթէ այժմ Հայերի ձեռքում Պարսկաստանի մէջ բաւականաչափ մեծ վաճառականութիւն կայ և դրանք արտահանում են մեծ քանակութեամբ հում նիւթեր և ներմուծում եւրոպական ապրանքներ, ապագայում նոյնը չը լինի, երբ հանգամանքները մրցում առաջացնեն հայ և եւրոպայի վաճառականների մէջ։ Ճիշդ է, Եւրոպացին սկզբում, Պարսկաստան մտնելովև անծանօթ լինելով տեղական պայմաններին, ժողովրդի վարք ու բարքին, որ Եւրոպայի հակապատկերն է, և լեզուին, բաւական մեծ դժուարութիւնների է հանդիպում, բայց նա յուսահատուել չը գիտէ և դիմում է տեղական ոյժերի, այն է Հայերի օգնութեան և ապա, լուրջ ուսումնասիրութեան, յամառ աշխատութեան շնորհիւ, վերջապէս, գործը դնում է հաստատուն հիմքերի վրայ։ Այնուհետեւ, Հայերի հետ մրցելը այնքան էլ դժուար բան չէ։

Հայերն արտածում են Պարսկաստանից գլխաւորապէս հում նիւթեր։ մի տեսակ միջնորդներ են տեղ

կիկ հանդէս մը կատարուեր է Նորաշէնու վարժարանին մէջ՝ ի նպաստ կարօտ ուսանողներու դասական պիտոյքներու։ Երգեր, ընթերցումներ, դատախօսութիւններ — պայմանագրական ամէնքն ալ — տեղի ունեցեր են աշակերտներու, տնտսչի Սահակ և Աբէլ վարդապետներու, Պ. Լեւոնեանի և ուրիշներու ղեկուցմէ։ Հանդանակութիւն մը կատարուելով կանխիկ ու... տպարկ, դրամով ու գրեանոցներով 1,000 ղրշ.ի չափ արդիւնք մը գոյացեր է։ Տեսուչ Աճէմեան էջ. ցաւ յայտներ է թէ ծխական դպրոց ներու աշակերտներուն մեծագոյն մասը, մինչեւ իսկ տնանդ որ նեւթական կարողութիւն ունին, գիրք կայլ դասական պիտոյքներէ զուրկ են, որով պէտք եղած արդիւնքը չեն կրնար տալ։ Իմ կարծիքովս՝ այն ծնողները, որոնք դեռ վայելուած չեն կրթական գործին գոնացում տալու գաղափարին, լաւ պիտի ըլլար որ իրենց զաւակներն ալ դպրոցէն արտաքսուած տեսնէին։

Ե. ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ

Քաղաքական Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ելիզէի մէջ ընդունելութիւններ։—Բարիզի դեսպանական մարմինը։—Պապական նուիրակին ճառը։—Պ. Լուբէի պատասխանը։—«Միկատօի» դատը։

Բարիզ, 2 յունուար։—Երէկ կէս օրէն վերջը, Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահ Պ. Լուբէ սարեգլուխի առթիւ Բարիզի դեսպանական մարմնոյն շնորհաւորութիւնները ընդունեց Ելիզէի մեծ դահլիճին մէջ։ Դեսպանները մարզոլութեամբ ներկայ էին։ Պապական նուիրակ Մոնսէնեէօր Լորենցելլի, երբու երէց անդամ դեսպանական մարմնոյն, սա բանախօսութիւնը արտասանեց։

«Պարոն Նախագահ,

«Դեսպանական մարմնոյն անդամները երջանիկ են որ Ձեր Վսեմութեան շուրջը կը հաւաքուին՝ տարեգլուխի առթիւ իրենց ամենայորին շնորհաւորութիւնները յայտնելու և ջերմագին մաղթանքներ ընելու Ձեր անձին ու Ֆրանսայի համար։ Այս գործը, Պ. Նախագահ, անոր համար հաճելի է մեզի որ կը բազմանք համակրութեան ու երախտագիտութեան հաւասարք մը մատուցանել Ֆրանսական քաղաքականութեան՝ միջազգային խնդիրներու մէջ։ Ֆրանսա քառասնորդ դարը ողջունեց՝ երբու արդարութեան ու հաշտութեան ներշնչող ոգերութիւն մը։ Այսպէս կնճռոտ խնդրի մը լուծման առթիւ (Չին) որով ոգերութիւնները գրեթէ երկու տարի զբաղցան, Ֆրանսա կրցաւ, ընդհանուրին շահուն համար վեհ յղացումով մը, ցոյց տալ ոգերութեան իւրաքանչիւրին կողմէ ըլլալիք պահանջմանց չափը։ Սակայն, ժամանակ մը վերջը, Ֆրանսա ուրիշ առթիւ հարկ դառաց ինքզինքը պատրաստ ցոյց տալ իր իրաւունքները և շահերը պաշտպանելու, այդ միջոցին ալ ուղեց ապացուցանել թէ իր ոյժը ցոյց տալէ առեւելի խաղաղութեան պահպանմանը փափաքող է։ Ուստի Պ. Նախագահ, ձեր սիրտ յանձնարարուած դասական մարմինը պարտք կը դգայ ու պարեւ կը համարի մաղթել որ Ամենակարողը հաճի պահել Ֆրանսայուն ազգը այն նիւթական բարգաւաճման ու բարոյական մեծութեան մէջ, որոնք անոր տասնմէկ դարերու փառքը կը կազմեն, և որոնք անհրաժեշտ են նաեւ թէ՛ արդարութեան և թէ՛ ազատութեան մէջ։»

Հանրապետութեան նախագահը սակայն պատասխանեց.

«Մոնսէնեէօր,

«Մասնաւոր գոհունակութեամբ մըն է որ կ'ընդունիմ Ձեր Վսեմութեան յայտնած զգացումները, այս տարի, թէ՛ իր և թէ Ֆրանսայի մէջ յանձնարարուած դասական մարմնոյն անունով։ Լեզուի անսպասելի բարդութեամբ մը յատկանշեցիք՝ հանրապետութեան կառավարութիւնը առաջնորդող սկզբունքները՝ գաղտնի դժուարութեանց կարգադրութեան առթիւ, ուր Ֆրանսայի շահերը կը խանգարէին մեր քաղաքակրթութեան շահերուն հետ։ Շատ հաճելի է ինձի որ մեր ջանքերը կը գնահատուին, ինչպէս մենք ալ կը բազմանք, և Ձեզմէ կ'ընդունինք անոր թանկագին հաւատարքը։ Գոհունակութիւն, սակայն, ուելի կատարեալ է երբ կը հաստատեմ թէ այդ յիշատակներով, որոնք ալ եւս անցեալին կը վերաբերին, անհեւացող տարին նոր առելոյն երբեւ ժառանգութիւն Թողուց կայսերիս մը, ուր սէրութեանց համաձայնութիւնը միայն կ'երեւայ և ամենը մեկ ջանքին համար ալ իրենց դալնակցութեան ամրացնդուելը և բարեկամութեան հաստատութիւնը։ Իրիւ թէ 1902 տարին համաձայնութեան թուականին զարգացումը միայն տեսնէր։ Այդ մաղթանքն է զոր կ'ուզեմ յայտնել տարողի աշխարհի ներկայացուցիչներուն, շնորհակալութիւն յայտնելով հանդերձ անոնց, այն մաղթանքներուն համար, զոր այսօր կ'ընեն Ֆրանսայի նկատմամբ։»

Պ. Լուբէ, յետոյ, քանի մը վայրկեան անսպասեցաւ դեսպաններէն իւրաքանչիւրին հետ։ Դեսպանները, մէկնելէ առաջ, ողջունեցին Պ. Լուբէի շուրջը հաւաքուած եկեղեցականները, նախարարները և բարձրաստիճան պաշտօնատարները։

—Բարիզի վերջին ամսուն առաջին հինգը, երեքշաբթի օր, արձակեց Ֆիկառօ դատին վճիռը։ Վերջինիս առաջը կը ընէ գանգատ, որով նոյն թերթին տնօրէններուն Պ. Պ. Բէրթվիէի ու Ռուֆէի իրենց իրաւունքը տուած էր՝ ընդդէմ վարչական նորհրդարանի և բժշկարանի։ Վերջինիս տեսանին վճիռը կը յայտարարէ թէ անցեալ յունիս 11ին գումարուած բժշկարանի ընդհանուր ժողովը, որ Պ. Պ. Բէրթվիէի ու Ռուֆէի պաշտօնազրկութիւնը վճռած էր, վարչական ծանր սխալներու համար, վաւերական է և թէ, այդ պայմաններուն մէջ, երկու անձերը պէտք է պաշտօնակ ըլլան՝ յայտնի անձեռնհասութեան, ներքին կռիւներու և մեղադրելի մեքենայութեանց համար։ Հետեւաբար, Պ. Պ. Բէրթվիէ ու Ռուֆէ ուրիշ օրուան մէջ պէտք է թողուն Ֆիկառօի անսչութիւնը։ Հակող Նորհրդարանի նախագահ Պ. Բէրթա, որ ատեամեայ վարչէ կարգուած էր բժշկարանի Ընդհանուր Ժողովին կողմէ, արտօնուեցաւ հարկին ոստիկանութեան ոչակցութեանը դիմել՝ վճռին գործադրութեանը համար։ Նաև Ֆիկառօի արտաքսել Պ. Պ. Բէրթվիէն ու Ռուֆէն, եթէ հարկ ելլայ։ Պ. Բէրթվիէ, վճիռը արձակուելէն ետքը Թանի խմբագիրներէն մէկին հետ տեսակցելու պահուն յայտարարեց թէ կը խոնարհի վերջինիս տեսանին վճռին առաջեւ և թէ Ֆիկառօի օգտին համար պիտի քաշուի նոյն լրագրէն։ Պ. Բէրթա որ իր փեսէն՝ Պ. Կասթան Բալմէրի հետ պիտի սատանէ նոյն լրագրին տեսչութիւնը բժշկարանինը Ընդհանուր Ժ ղովի պիտի գումարէ յունիսը 15ին, նոր անդամներուն անուանելու համար։ Այդ միջոցին է անշուշտ որ նոր գժուարութիւններ պիտի ծագին։ Պ. Պ. Բէրթվիէ ու Ռուֆէ պաշտօնակ եղան միայնումը այն բժշկանոցներուն՝ որոնք բնաւ համակրած չեն թերթին հետեւելիք ուղղութեանը։ Ուղղեր կան որ Ֆիկառօի տեսչութիւնը յանձնուի Բալմէրի, Բորնէլիի ու Արէնի խումբին։ Միւսները, որոնք քաղաքական բոլորովին հակառակ կարծիք մը ունին, կը բաղձան որ Ակադեմիի անդամ Պ. Հարի Հուսէ անօրէն կարգուի։ Բամլաթ Ֆրանսէզի վարիչ Պ. Բլաքին ալ առաջարկողներ են։

ԼՈՐՏ ՌՈԶՊԷՐԻ

Նախորդ նախարարապետին վերադարձը։— Մեծամասնութիւն։— Երկիսնալու բնաւ կուսակցութիւնը։— Թագաւորական հանդէսներէն հարց։

Լոնտոն, 1 յունուար։— Լրագրիները շատ կը զբաղին ազգական կուսակցութիւնով և Լորտ Ռոզպէրիով։ Աւստրիական իրողութիւնները։— Սըր Հէնրի Բէմբրէլ Պէնըրմէն խնդրեց Լորտ Ռոզպէրիէն թէ կարելի չէ՞ համաձայնութիւն մը գոյացնել նոյնաձեւ ծրագրի վրայ։ Մասին ճաշեցին, բայց համաձայնութիւն չգոյացաւ։ Կ'ըսուի թէ յանցանքը Լորտ Ռոզպէրիինն է, որ կ'ուզէ, նախարարական կուսակցութեան դժգոհ անդամներուն, մանաւանդ միութեականները, և ազկրակալութեան կուսակից ազատականներուն հետ կռղմել ազատական նոր կուսակցութիւն մը՝ որ գլխաւորաբար երկրակալութեան կուսակից պէտք է ըլլայ։ Կ'ըսուի թէ Լորտ Ռոզպէրի թագաւորութեան հանդէսէն ետքը բացատրակապէս իր կարծիքը պիտի յայտնէ և էտուարտ թագաւորին տրամադրութեան տակ պիտի դնէ ինքզինքը։ Արդարեւ Լորտ Ս ոզպէրի յառաջիկայ յուլիսին կամ օգոստոսին իսի հրաժարի և թագաւորը Լորտ Ռոզպէրիի պիտի յանձնէ նախարարութեան կազմութիւնը։ Վերջապէս կը դուշակուի թէ հիմակուհամ թէեւ բան մը չլայ, սակայն յառաջիկայ ամառ Անգլիոյ քաղաքական կուսակցութիւնները կատաղեալ յեղաշրջում մը պիտի կրեն։ Որոշդարարի նստաշրջանին մէջ՝ որ յունուար 16ին պիտի բացուի և որ անշուշտ Անգլիոյ պատմութեան մէջ ամէնէն շատ հետաքրքիր պիտի ըլլայ, իրաց կացութիւնը պիտի չփոխուի։ Ազատական կուսակցութեան պառակտումը կարելի է պիտի չեղծուի և նախարարական կուսակցութեան մէջ ալ դժգոհութիւնը պիտի աւելնայ։ Այդ դժգոհութեան բերումով՝ ընդդիմադիրները պիտի կրնան խորհրդարանական քանի մը յաղթական ճակատ, բայց հաւանօրէն այնքան վճռական հանդիսանք մը պիտի չունենան որ թագաւորութեան հանդէսէն առաջ ընդհանուր ընտրութիւն կատարուի և կամ նախարարութիւնը փոխուի։ Ներկայ կացութիւնը եթէ շարունակէ, թագաւորութենէն ետքը՝ այսինքն աշնան, Անգլիոյ ներկայ նախարարութիւնը պիտի հրաժարի։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Վերջացող տարւոյն հաշուեկշիռը։—Ցուռ տես տպաւորութիւններ։—Զէն ու շահ։—Տարեգլուխը Պերլինի մէջ։—Ալզաս—Լոռէն—Որգեսպան հայրը։

Պերլին, 1 յունուար։— Գերմանական լրագիրներու մեծ մասին մէջ վերջացող տարւոյն վրայ գրուած տեսութիւնները զգալի կերպով յուսակս տգի մը ցոյց կուտան։ Գերմանիոյ ներքին կացութիւնն ալ բաւական մատեալ կուտայ։ Մաքսային սակացոյցերու ծրագիրն ալ յաջողութեան նշան չի ներշնչեր։ Աւստրիոյ քաղաքականութեան համար, Գերմանիա պէտք է նկատողութեան առնէ մէկէ աւելի օտար երկիրներու մէջ ընդդիմութիւնը, որ առաջ եկած է՝ իր սեպհական քաղաքականութեան և պետութեան ու հմտագիտման չարժումներու զանազան երեւոյթներուն հետեւանքով։ Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ Գերմանիոյ ընթացքը ճարտար ու խոհեմ կը նկատուի։ սակայն Ֆրանսայի Վուսան գրաւմանի նամակներուն հրատարակութիւնը, ռուսական կարգ մը կէս պաշտօնական յայտարարութիւններ՝ որոնք 1901ին հրատարակուեցան, ինչպէս նաեւ Անգլիոյ նուազագոյնաստատ ընթացքը Եռակ—Զէի կարծեցեալ համաձայնութեան առթիւ, դեռ անկարելի կ'ընծայեն անցեալ տարուան քաղաքական ոչէն ու չափի հշդրիտ հաշուին պատասխանութիւնը։ Ոչ Ֆրանսայի ու Իտալիոյ մերձեցումը և ո՛չ ալ աւստրիայի Լիհերուն ընթացքը վաղեմ մը կը նկատուի Սրբակ Զինակցութեան հաստատութեանը։ Այսուհանդերձ գերման լրագիրները կը խոստովանին թէ եռեւութիւնը լուրջ մտածումի մը առաջ կը բերեն։

—Տարեգլուխին առթիւ կայսերական դղեակին մէջ ընտանեկան սուգը վերցաւ։ Մատուռին մէջ կատարուած հանդիսական արարողութենէն ետքը, որուն ներկայ էին արքայական գերդաստանին անդամները, իշխանները, նախարարները ու բարձրաստիճան պաշտօնատարներ, քանի մը նոր զօրագունդերու դրօշները օրհնուեցան։ յետոյ դղեակին սպասի սրահին մէջ գումարում մը կատարուեցաւ։ Ներկայ էին կայսրը ու կայսրուհին, որոնք արքունիքին շնորհաւորութիւնները ընդունեցին տարեգլուխի առթիւ։ Կէս օրին Նոյին Վեհափառութիւնները ընդունեցին նաև դեսպաններուն և քիչ վերջը զօրավարներուն չ'որհաւորութիւնները։ Կայսրը, քիչ վերջը, գահաժառանգին և Լիթէլ Ֆրիտրիխ իշխանին հետ, գնաց զինորանը, ուր զինուորական հանդէս մը կատարուեցաւ։ Կայսրը ու իշխանները համակրական արտայայտութիւններով ընդունուեցան ժողովուրդին կողմէ։ Վիլհելմ Բ. յետոյ այցելութիւն տուաւ դեսպաններուն։ Կայսերական դեղատանը էրկուսան վրայ նոր պալատը դարձաւ։

—Սթրազպուրկի (Ալզաս Լորէն) նահանգին մէջ 1878ին ծնած քսանօթ երիտասարդներ յառաջիկայ 1902մարտ 15ին պիտի դառնան Սթրազպուրկի զարժանական դասարանին առջեւ։ Ասոնք ամբասանուած են թէ գողթելու զարուեւին տակ խուսափած են զինուորական ծառայութիւնը մատուցանելէ։ Հակընդ նահանգին մէջ ալ երեսունեւոթ երիտասարդներ միևնոյն յանցանքով ամբասանուած, դատապարտուեցան 600 ֆրանք տուգանքի կամ 40 օրուան բանտարկութեան։

—Բարանէի ոստիրին նման հատ մըն ալ գործուեցաւ Պէրլինի մէջ։ Ժամագործ մը, Բէյա անուն, բեմվէրէի հարուածով սպաներ է իր կինը, երբ գաւակները, որոնք եօթէն ութ տարեկան էին։ Անդրանիկը և ամէնէն պզտիկ ազան ծանրապէս վիրաւորուած են։ Ցեռոյ, որդեսպան հայրը բեմվէրէին գլխուն պարեւելով անձնասպան եղեր է։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Բրէթորիայի ու Նոմանենպարկի մէջ։— Վանառապանութիւնը եւ ձարտարագործութիւնը։—Անգլիա ակարացած է։— Պ. Մաս Նորատաւի կարծիքը։

Բրէթորիա, 1 յունուար։— Թուիֆոնթայնի ձախողուածին հակառակ, տարւոյն վերջաւորութիւնը լուսաւոր զգացումով մը կատարուեցաւ։ Ընդհանուր կարծիքը այն է թէ պատերազմին ուժգնումը մօտեցած է։ Բէթորիայի ու Եոհաննէսպուրգի միջեւանը, սակայն ատրճանակութեան մը վրայ, հանրային տագնապութիւնը գրեթէ կատարեալ վերահաստատուած է։ Եոհաննէսպուրգէն եօթը մղոն հեռուն գտնուած հողեր կը ծախուին մէկ տրամարը յիսուն ռանդի։ Գիշերները վառած կ'երեւան քաղաքին ապագայ զարգացմանը։ Առեւտրական ու ճարտարարուեստական նոր գործերու կը ձեռնարկուի։ ոչխարութիւնը գոհացուցիչ կերպով կը սկսի հանգերու մէջ, քանի որ բիկ գործուածներու խնդիրը կարգադրուած է։ Կը կարծուի թէ մօտերս Մոզամբիքէն 30 հազար բիկներ պիտի ղրկուին։ Ուանելիքները։ Նախնական պէտքերը և նոյն իսկ տարեկան առաջինները առատ են։ Վաճառականներուն ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի ներածումներուն համար, բայի ծանր կշռող ապրանքներէն։ Բանի մը Գէրէրեր իսկ կը մասնակցին ընդհանուր գործունէութեան։

Վիեննա։—Պ. Մաքս Նորատաւ Տարելուխի թերթովը կը յայտարարէ Նոյեմբրայի յուսաւոր գուշակները։ բայի Հոլանդացիներ, ուր սիրի զգացումներուն եւսած են, Գերմանիոյ ներքին գաղտնիքներուն մէջ։ Անգլիոյ հետ դաշնակցութիւն մը ունի իրականանալի է, վասն զի անոր հետ չունենք այն վիճելը որոնք գոյութիւն ունին Ռուսիոյ և Գերմանիոյ միջեւ։ Անգլիա հարուստ և ծովերու տէրը, կրնայ մեծ ծառայութիւններ մատուցանել մեզի։ Հետեւաբար եթէ առայժմ բոլոր քաղաքականութեանց ամէնէն լաւագոյնը՝ այսինքն գործելու կատարեալ ազատութիւն՝ անկարելի ըլլայ, եթէ Ֆրանսայի հետ դաշնակցութիւնը անբաւական նուազ, և եթէ Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջև ընտրութիւն մը ընել հարկ ելլայ, անշուշտ Անգլիան նախամեծար պիտի համարենք։»

ԵՐԲԵԱԿ ԶԻՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Աւստրիական լրագրի մը դիտողութիւնը։— Փոր ճեղուածը։

Վիեննա, 1 յունուար։— Շահեկան իրողութիւն մըն է սա պարագան թէ Նոյեմբրայի Զինակցութեան. կը պարտաւորուի ցուցք յայտարարել թէ վերջակ Զինակցութեան լաստակերտին մէջ, որ Աւստրիայ ազգային քաղաքականութեան հիմը կը կազմէ, փոքր ճեղքուածք մը կը նշմարուի։ Այդ Զինակցութեան հաստատուն ըլլալուն համար եղած հաւատքը ջիլ մը ցնցուած է։ Թէև չէ պատահած այն տեսակ դէպք մը որով այդ իրողութեան պատճառը հասկնուի։ իսկ Հնդկաստան արշաւելու սպառնալիք կ'ընեն, ինչ որ մեծ ազդեցութիւն մը չի գործեր Անգլիոյ մէջ։ Բլէյթրն-Պոլուէրի դաշնակցութեան խնդրին մէջ Անգլիոյ կողմէ Մ. Նահանգաց եղած շիջողութիւնները կարելի չէ վերագրել հարաւային Ափրիկէի դէպքերուն։ Ատիկա աւելի արդիւնք էր անգլիական քաղաքականութեան նոր վարդապետութեանը՝ որ է հաւատարիմ մնալ միջոց գործածել Մ. Նահանգաց հանդէպ և խոյս տալ որ եւ է բնական ընդհարումէ։ Բրիտանական տէրութիւնը չէ ցնցուած պատերազմին պահանջած անլուր ջանքերէն։ Ընդհակառակը, աւելի զօրացած է։ Բրիտանական գաղութայիներուն ընթացքը որ դիւնք է ազգ մը սէրէն՝ սիրեցեալ ծնողքի մը հանդէպ։»

ԶԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Պէյնիրացի միսիոնարներուն ջարդը։— Պատասխանատուներուն պատիժը։—Թունկ—Տու-Սիանկի զինուորները։—Մ. Նահանգները։—Զինու կատարակցութիւնները։

Բէյրութ, 31 դեկտ.։—Հրամանագիր մը ստորագրուելիք կ'ելնէ այն պաշտօնաթերները, որոնց իրաւասութեանը ենթարկուած տեղերը կատարուեցան Պէյնիրացի միսիոնարին և չինացի երեք քրիստոնեաներուն ջարդը։ Հրամանագիրը պաշտօնի վրայ կը թողու այդ պաշտօնաթերները, մինչեւ որ յանցաւորները գտնուին, տարեթէ ոչ վերջնապէս պաշտօնակ պիտի ելլան։

—Զինկ իշխանը հանդիպեցաւ խնամակալներուն, որպէս զի Բէ Զի-Լիի սահմանագլուխին վրայ Շան Թունկ Ցու-Սիանկի զինուորները, որոնք մինչեւ հիմա իրենց հետեւորդ ծառայած էին իրեն։ Այն երկու գլխաւոր պետերը որոնք Թունկ-Ցու-Սիանկի Քինոպատներն էին օտար դեսպանատուներուն վրայ յարձակում կատարուած տեղ, Բէքին պիտի ժամանեն։ Նունկ Լու մոռցեր է ասոնց իւրաքանչիւրը հրամանատար կարգել երկու բանակներու՝ Մա և Զինկ զօրավարներուն ունեցած բանակներու հաւասարթիւով։ Մա և Զինկ հիմա Բէքէն կը գանուին։

Նիւ Սորֆ 1 յունուար։— Մ. Նահանգաց հարաբերութիւնը որոշեց իր կողմէ ներկայացուցիչ կարգել էնթրբէյլընլու Պէյնքինկ Բորբորիչանը Զինու կողմէ վճռաբեկիչ հաստատումները ստանալու համար։ Այդ հաստատութիւնը Նիւ Սորֆի մէջ կազմակերպուած է Շանկայի մէջ գործեր ընելու համար։

Բէյրութ, 2 յունուար։— Զինկ իշխանին և ուրիշ Զինաստիներու կողմէ վերջերս լատարդուած կարգ մը բարեհորդումներու ջնջելուը ցոյց կու տայ Նունկ Լուի զօրութիւնը, որ արդէն անյաջողութեան մատնած է կրթութեան վերաբերեալ ծրագիրներ։ Զինկ իշխանին նկատմամբ անվստահութիւն կը տիրէ և գլխաւոր պաշտօնաթերները չեն համաձայնիր որ և է ձեռնարկութիւն ընելու։

Հանկ Քոնկ։—Զինու կատարակցութիւնը գաղտնի կերպով ձերբակալել տուաւ Բու-Ռուինկ Նունուն, այն միջոցին երբ այս վերջինը Բանթոն մէջ ցամաք կ'ելնէր Հանկ Քոնկէն հոն հասնող շոգենաւէ մը։ Բու-Ռուինկ Նունու յառաջադիմական կուսակցութեան կը վերաբերի։ Հաւանական կը նկատուի որ մահուան դատապարտուի։ Այդ ձերբակալութիւնը բուռն յուզում առաջ բերաւ Հանկ Քոնկի Զինաստիներուն մէջ՝ որոնք կը յուսան թէ Անգլիա պիտի թող չտայ մահու պատժի գործադրութիւնը։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Դաշնակցութեանց խնդիրը։—Նովոյէ Վրեմիայի յօդուածը։

Վիեննա, 2 յունուար։—Նովոյէ Վրեմիա, «Անգլիա և Ռուսիա» խորագրով յօդուածի մը մէջ սա ուշագրաւ յայտարարութիւնը կ'ընէ.

«Երբու երբոյր դաշնակից Ռուսիոյ և Ֆրանսայի դաշնակցութեան միանալը Գերմանացիէն աւելի Անգլիոյ համար մեծ բան մըն է։ Ռուսիոյ համար, ամէն պարագայի մէջ, Անգլիոյ հետ դաշնակցութիւն մը աւելի իրականալի է, վասն զի անոր հետ չունինք այն վիճելը որոնք գոյութիւն ունին Ռուսիոյ և Գերմանիոյ միջև։ Անգլիա հարուստ և ծովերու տէրը, կրնայ մեծ ծառայութիւններ մատուցանել մեզի։ Հետեւաբար եթէ առայժմ բոլոր քաղաքականութեանց ամէնէն լաւագոյնը՝ այսինքն գործելու կատարեալ ազատութիւն՝ անկարելի ըլլայ, եթէ Ֆրանսայի հետ դաշնակցութիւնը անբաւական նուազ, և եթէ Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջև ընտրութիւն մը ընել հարկ ելլայ, անշուշտ Անգլիան նախամեծար պիտի համարենք։»

ԵՐԲԵԱԿ ԶԻՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Աւստրիական լրագրի մը դիտողութիւնը։— Փոր ճեղուածը։

Վիեննա, 1 յունուար։— Շահեկան իրողութիւն մըն է սա պարագան թէ Նոյեմբրայի Զինակցութեան. կը պարտաւորուի ցուցք յայտարարել թէ վերջակ Զինակցութեան լաստակերտին մէջ, որ Աւստրիայ ազգային քաղաքականութեան հիմը կը կազմէ, փոքր ճեղքուածք մը կը նշմարուի։ Այդ Զինակցութեան հաստատուն ըլլալուն համար եղած հաւատքը ջիլ մը ցնցուած է։ Թէև չէ պատահած այն տեսակ դէպք մը որով այդ իրողութեան պատճառը հասկնուի։

ՌՈՒՍԻԱ

Խատաբիւններ Քինլանտացիներու նկատմամբ։—Ֆինլանտական լրագիրները։—Զինուորական ծառայութեան նոր կանոնագիրը։—Ցիշատակարան մը։— Անձնի տարամը Մոսքուայի մէջ։

Ռիգա գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Ֆինլանտական երեք լրագիրներ բոլորովին խափանուեր են Ֆինլանտայի կուսակալին հրամանով։ Ուրիշ եօթը լրագիրներ մէկէն հինգ տարուան համար դադարուելի ենթարկուեր են։ Վերջապէս ուրիշ երկու լրագիրներ ալ ազդարարութիւն ընդուներ են։

—Ռուսական լրագիր մը, Ֆինլանսքայա Կազեթա կը ծանուցանէ թէ կայսերական ուրդի մը հրամանայ, նկատողութեան պիտի չառնուին Ֆինլանտացիներու զինուորական ծառայութեան մասին պատրաստուած նոր կանոնագրին նկատմամբ կատարուելիք եղած առաջարկները։

—Զարը արտօնութիւն տուեր է Հէլսինկիորի մէջ յիշատակարան մը կանգնելու ի պատիւ Ֆինլանտայի էկօնոմէր մասնագրին, որ առաջին անգամ ըլլալով ազգագրել տուած է Գայիվալա անուն ժողովրդական դիւցազներգութիւնը։

—Ֆինլանտայի կուսակալին հրամանով, Պորկոյի (Հէլսինկիորի) թեմին մէջ պաշտօնավարող 19 կրօնաւորներու դէմ դատ բացուած է, որոնք եկեղեցին բեմէն չէին ուզած կարդալ Ֆինլանտացիներու զինուորական ծառայութեան մասին հրատարակուած նոր կանոնագիրը։

—Ահաւելի տարամ մը տեղի ունեցեր է Մոսքուայի մէջ, գարեջուրի գործարանատէր Պ. Բարրի բնակարանը, ազգով ուսաստիրայի։ Իր որդին Ալեքսանդր, որ դեռ նոր ուսարան էր մինչեռակարգ վարժարանի մը ուսմանց լրջանը, 500 բուլիի գումար մը գողցած էր իր հօրմէն, նուէրներ գնելու համար իր սիրուհիին։ Ալեքսանդր իմանալով որ իր մայրը տեղեկացած էր իր գողութեան, որ կրնար երեւան հանուիլ տեսր տարամանքէն լեզուով պատասխանել չուզելուն համար։ Դեկտ. 25ին, բազմաթիւ լեհ երեւելիներ, գրագրականներ ու անոնց ծնողքները տեղ մը հաւաքուեցան, ուր Մենդելան ծառ մը շինուած էր խաղալիկներով զարդարուն և լոյսով ողողուն։ Կէսգիշեր եր դեռ երգուեցան նեկրանեալն կողմէ։ Ցեռոյ, այդ հանդէսին մասնակցողներուն երեքը կոմս Բոնինսքի հակիրճ բանախօսութիւն մը ըրաւ, խրախուսելով հոն գտնուող տղաքը, չմոռնալ բնաւ իրենց կրօնքին հանդէպ ունեցած պարտականութիւնները, ինչ որ ալ ըլլան բաղդին խաւութիւնները։ Ցեռոյ սրտայոյզ արարողութիւն մը տեղի ունեցաւ։ Այն տասերեք տղաքը, որոնք ամէնէն աւելի խիստ պատիժներու ենթարկուած էին, յանուշցան դէպի Մենդելան ծառը, և առաջին անգամ ըլլալով մէկ մէկ խաղալիկ առին իրը յիշատակ։ այդ պահուն, ներկայնները ոտքի վրայ էին ամէնքն ալ։ Ապա, կարգաւ, միւս ողջոյնը տուին իրենց խաղալիկներու։ Հանդէսը աւարտեցաւ կրօնական երգերով։

—Վրէխէնի հակագերման ցոյցերը իրենց հակահարուածը ունեցան ռուսական Լեհաստանի մէջ, մանաւանդ Վարշաւայի ու Լոցի մէջ, ուր Լեհերը բոլորովին անյաջողութեան մատներ են գերման վաճառականները։ Գերմանական մեծ վաճառատան մը ներկայացուցիչը Վարշաւայէն դասնալով, ուր ամէն տարի կ'երթայ, պատմեր է թէ 25 յանձնարարութիւններ միայն ընդուներ է այս տարի, 30,000 բուլի արժէքով, մինչ անցեալ տարի, 47 յանձնարարութիւններ ստացեր էր 80,000 բուլիի փոխարէն։ Իր մեւս սովորական յանձնարարները յայտներ են թէ իրենց պէտք եղածը Լեհերուէն չեն գներ ուղղ Գերմանիայէն բերել։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Իւլայի երկրորդ ասպիտան արուեցաւ վերջինիս տեսանի անդամ Հիւսի պէյի և Սպարապետի Դրան ծածկագրութեանց դիւանին քարտուղարներէն Իզզէթ ու Նիզամէտտին էֆֆէնդիներու։

—Առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան արուեցաւ Թաղապետական չրջանակներու առողջապահական ընդհանուր քննիչ Խսմէր փաշայի։ Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Սպարապետի Դրան ծածկագրութեանց դիւանին տեսուչ Ճէմալ պէյի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ քաղաքապետութեան Խորհուրդին անդամ Միհրան ու Հասան պէյերու։

ԳԱՏԸՐ ԿԻՆՃԻՍԻ ասնը երէկ գիւղը մեծ հանդէսով կատարուեցաւ։ Վեհ. Սուլթանը գիւղերուն աղօթքը կատարելու համար, ժամ 1.30ին, փառաւոր կառքի մը մէջ բազմած և Իր դէմը ունենալով սպարապետ Բիզա փաշան գնաց Համիտէ մզկիթը։ Մայր թաղուհին և պալատական տիկինները կառքերով կը սպասէին նոյն մզկիթին բակին մէջ։ Գիւղերուան աղօթքը կատարուելէ ետքը, Բիւրսի Շէյխի Շէրիֆ էֆ.ի կողմէ քարոզ մը խօսուեցաւ։ Ապա բարեմաղթութիւններ եղան Վեհ. Սուլթանին համար։ Ժամ 3ին մօտ Ն. Վեհափառութիւնը դարձեալ փառաւոր կառքի մը մէջ բազմեցաւ և Իր դէմը ունենալով կայսերազուն իշխան Պուրհանէտտին էֆֆէնդին ու Սպարապետ Բիզա փաշան, կայս. պալատ դարձաւ։

—Գեղարդ Կիւմիւսի ռաթիւ լուսաւորուած էին կայս. պալատն չրջակայ պարտէզները և ժամացոյցի աշտարակը։ Վեհ. Սուլթանին երթուղարձի առթիւ հրամանագրութիւններ հրատարակուեցան։ Տոլմա Պաղչէի ու Թոփխանէի ժամացոյցի աշտարակները, Պոլսոյ ու Ղալաթիոյ հրդեհի աշտարակները, Պէյլերպէյի առջեւ կեցող կայս. զբօսանաւերը և Ոսկեղջիւրի մէջ գտնուած օսմ. մարտանաւերն ալ լուսաւորուած էին։ Այսպիսի և մեւս բոլոր մեծ մզկիթները մինչեւ առաւ բոլոր մեծ մզկիթները կատարուեցան։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Բ. զօրարաժնին հրամանատար Շէվգէթ փաշա և կայս. պալատն մատանագիր Օսման պէյ շտաբ, Թէյ, պիւսքիւլ և սկամէրներ բալիսներն հանդէսին ներկայ գտնուող բոլոր զինուորներուն։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Պէյլերպէյի ոստիկանապետ Հաճի Հասան փաշա, երէկ գիշեր, ոչխարի միս, հաց և գրամական պարգեւներ բաշխեց Պէյլերպէյի ու լրջակայ թաղերու աղքատներուն որոնք բարեմաղթութիւններ ըրին Վեհ. Սուլթանին համար։

—Էյզէպի հանրարարութիւնը, հնամանդ սովորութեան համաձայն, զանազան ծաղիկներ ու զարդեղներ մատոյց յառաջ կայս. Գանցիրց։

—Ֆրանսական դեսպանատան խորհրդակցութիւնը ու առաջին քարտուղարը հիւանդի մէջ կը գտնուէին, Գաբրիէլ կիսանդրի հանդէսը դիտելու։

ՊԱՅՐԱՄ.—Պոլսոյ դատաւորին կողմէ վճռագիր մը պատրաստուեցաւ թէ Բամպան ամիսը հինգշաբթի սկսած ըլլալով, յառաջիկայ հինգշաբթի գիշեր լուսնոյ մահրկին եթէ չտեսնուի, ուրբաթ օրը Բամպան ամսուան երեսուն օրը ամբողջացած պիտի նկատուի և շաբաթ օրը պիտի սկսի Պայրամը, որ կը տեւէ երեք օր։ Կայս. Իրատէ մը հրամայեց ըստ այնմ հարկ եղածը և գործ դնել։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԲԱՐԵԶԱՐԴՈՒԹԻՒՆԸ.— Ինչպէս յայտնի է, կայս. կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք առած է Կ. Պոլսոյ փոշոտները ընդարձակելու և բանուկ անդեն ալ ուելի լայնցնելու համար։ Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ կանոնագիր մը հաստատուի, որուն համաձայն թաղապետական չրջանակները սահմանեն նոր կառուցուելիք չէնքերու արտաքին ձեւը ու երեւոյթը։ Կայս. հրամանագրին մէջ ըսուած է որ քաղաքներու բարեկարգութեան պատճառներէն մէկն ալ չէնքերուն միատեսակ ըլլալն է, մինչդեռ Կ. Պոլսոյ մէջ այդ պարագան նկատողութեան չառնուիր, որով փողոցներուն չափէը հարկ եղած լայնութիւնը չունին, ինչ որ թէ՛ կանոնաւորութ

տար Փաշա-Էնկիւրիի գիծին հասոյթները տարուէ տարի կ'աւելնան խիստ գոհացուցիչ կերպով։ Այդ ճեռնարկին սկիզբ ներո կայս. կառավարութիւնը տարեկան 230,000 ոսկի կը վճարէր 576 քիլոմէթրին համար իբրեւ երաշխաւորութեան դրամագլուխ, սակայն այդ գումարը հետզհետէ նուազեցաւ։ Այս տարի իւրաքանչիւր քիլոմէթրի հասոյթը եղաւ 12,962 ֆրանկով կառավարութիւնը 15,000 ֆրանկը ամբողջացնելու համար այս տարի 31,000 ոսկի պիտի վճարէ։ Անցեալ տարի 130,000 ոսկի հատուցած էր։ Այս նպաստաւոր պարագան ապացոյց մըն է այն խոհեմութեան և ճեռնհասութեան, որով Հնկերութիւնը կը վարէ Անատոլիի երկաթուղիները։ Այս է նաեւ պատճառը որով Հնկերութեան բաժնեթուղթերու գիները միշտ կը բարձրանան։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ.— Կ. Պոլսոյ առեւտրական Սենեակը որուն կարծիքը հարցուած էր Կ. Պոլսոյ մէջ արմատի սակարան մը հաստատելու խնդրին վրայ, տարաձայն է որ հաստատուելիքը «առեւտրական սակարան» անունը ունենայ։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ Խորհուրդը երէկ արտասովոր գումարում մը ունենալով քննեց այդ կէտը թէ չոգենաւերու մէջ մուկերը նշելու համար ասիա սիւլֆիւրի՞ թէ ասիա քարտոնիթ գործածելու է։ Առաջինը Նաբուլիի մէջ փորձուած է և երկրորդն ալ Մարսիլիոյ մէջ։ Առողջապահական Խորհուրդը կ'ուզէ գիտնալ թէ այդ կազմերը, մահացուցիչ հանգամանքն զատ, ո՛ր ասիճան կրնան սպաննել նաւերու մուկերուն և լուերուն վրայ դզուելուած ժամանակի միջոցները։

ՀԱՄԱԶԳԱՑԻՆ Ասկելանոյին հաշուակալ Իսմայիլ էֆ. կ'ըսէ Իզմայիլ, զեղծումներ գտնելուն և կոնսուլոսներէն պաշտօնատեղին չյանձնելուն համար, պաշտօնակ եղաւ, որպէս զի հաշիւները քննուին։ Անոր յաջորդեց ներքին գործոց նախարարութեան հաշուակալութեան դիւանի քարտուղարներէն Լատա պէյ։

ՑՈՒՆԱՑ Պարիզբարքանը, երէկ, Մնունդի առթիւ 17,500 զրուշի գումար մը բաշխեց աղքատներուն և կեդրոնական բանտը գտնուող Ցոյներուն։

—Պարիզբարքանը խնդրեց դատական նախարարութենէն որ Թեթեւ զարքերու համար բանտարկուած Ցոյները, օտարական օրերու առթիւ, առժամապէս ազատ արձակուին։

—Իզմիրի Ցոյները տեղւոյն մեծարգոյ Տ. Վասիլիոսի դէմ բողոքագիր մը ղրկեր են Ֆէնէրի Պարիզբարքանը։

ՀՈՒՄԻ օսմ. դեսպան Բէյնա պէյ, որ Կ. Պոլիս կը դառնայ, երէկ իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։ Մեկնելէ առաջ կայս. զալա երթալով հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց և արժանացաւ կայս. մեծարանաց։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպան Մաւրոկորդաթոս էֆէնտը, ազգական օրերէն վերջը, տարաձայնութիւն կը գտնուի Աթէնք պիտի ուղեւորի։ Բացակայութիւնը երկու շաբաթէն աւելի պիտի չտեւէ։

ՅՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան առաջին Քարտման Պ. Ռուէ որ Բարիզ գնաց, յաւելիկայ շաբաթ Կ. Պոլիս պիտի դառնայ իր պաշտօնը հոն։

Պ. ԼԻՆՏՈՒՌ, գերման պատուիրակ Հանրային Պարտքի Վարչական Խորհուրդին մէջ, մարտին պիտի մեկնի Կ. Պոլսէն և Հելլենիստան իր բնակարանը պիտի քաշուի։ Ինչպէս յայտնի է, Պ. Լինտաուի յաջորդեց գերմանական դեսպանատան առաջին Քարտման Պ. Թէսթա։

ՆԵՐՈՒՄ.—Նապլեսցի Մէհմէտ անուն անձ մը, որ իբրեւ հուզկոհար քսան տարուան ժամանակէր ալէհատութեան դատապարտուած ըլլալով Աքեայի բանտը կը գտնուէր, հիւանդացին վիճակին համար բարձրագոյն ներման արժանացաւ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը 90,000 մէնտիպէ, 10,000 մէնտիպէնոց քառորդ ու երկուքնոց և տասը ու հինգ փարանոց մանր դրամներ ղրկեց Եէմէնի նահանգը։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Ֆրանսայի ու Ցունաստանի դեսպանները, երէկ, Բ. Դուռը երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՆՊԱՐՔՈՍԱԿԱՆ հրամանագիր մը ծանոյց կառավարական բոլոր պաշտօնարաններուն թէ որ և է գրութիւն երբ պաշտօնեայի մը յանձնուի, հարկ եղած գործառնութիւնները կատարելու համար, պէտք չէ երեք օրէն աւելի մնայ այդ պաշտօնային քով։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.—Կ. Պոլսոյ ու տրուանդանների մէջ դեկտ. 17էն 24 պատահած մահերու թիւն է 236, որոնց 3ը թիֆոյէ, 4ը կեղծամէկէ, 1ը կարմրախտ, 16ը չէչղական գործարաններու հիւանդութիւններէ և միւսները զանազան տարերէ։

ԻԶՄԻՐԻ հելլենական հիւպատոսը տեղեկացած է իր կառավարութենէն թէ նոյն քաղաքին մէջ մէկ տարուան առեւտուրին ընդհանուր գումարն է 488 միլիոն 519,048 զրուշ։ Իզմիրէն ամէնէն աւելի Անգլիա շատ ապրանք ղրկուած է։ Իզմիրէն Ցունաստան ղրկուած են 396,055 զրուշի ապրանք։ Մինչդեռ 1895էն այդ գումարը կը հասնէր 2,330,000 զրուշի։ Այդ անկման պատճառն է Թուրքիոյ և Ցունաստանի միջեւ ստեղծուած առեւտրական պայմանագրութիւն մը կնքուած չըլլալը։

ՊՈՒԼԿԱՐԱՑ Էկզարք Տ. Եսայի Սարքիսեան տարի 24էն պիտի տօնէ Էկզարքութեան պաշտօնի կոչուելուն քսանհինգամեայ յոբելեանը։

ՄՈՆՏԵՆԷՐՈՒ.— Սերվեր կ'ըսէ թէ հրապարակին վրայ կը խօսուի մեծ սնանկութեան մը վրայ որ այսօրեայ պիտի հրապարակի՝ բուլկար մեծ բանկով մը։

ԹԻՖԹԻՔ.—Անգլիոյ վճռատանները քանի մը օրէ ի վեր մեծաքանակ թիֆթիք կը գտնեն կ. Պոլսոյ հրապարակէն։

ՁԱԹԱՆԱՑԻ ասպիկան-գլխաւորներու հրամանատար Մէհմէտ Ալի պէյ, կ'ըսէ Իզտամ, Սպարապետի Դրան հրամանով դատաստանի պիտի ենթարկուի, իր պաշտօնավարութեան մէջ կողմնակալութիւն ըրած ըլլալուն համար։

ԽԱՀՈՒՆԻ գիւղը նորէն մէկ քր. իլաւ։

ԹԱՆԹԱՑԻ մէջ (Եգիպտոս) ուրբաթ օրը ժամատեղի 1 դէպք պատահեր է և հեռեւեալ օրն ալ երկու։

ՀԱՄՊՈՒՐԿԻ առեւտրական սենեակին տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ օսմ. երկիրներու և Գերմանիոյ միջեւ առեւտուրը թէեւ այս տարի վնասներու քարտնթիններուն պատճառով, սակայն Թուրքիոյ հետ առեւտրական յարաբերութիւնները զգալի կերպով աւելցած են։

ՈՍԿԵՂՋԻՐԻ 7 չոգենաւը, առլի իրիկունը, Այազբուէն մեկնած տաեն կաթսան ծակելով բոլոր չոգին նաւուն մէջ տարածուեր է։ Այդ վիճակին մէջ չոգենաւը հազիւ կրցեր է Ֆէնէր երթալ, ուր ուղեւորները դուրս ելեր են սարսափահար։

ՊԻԼԻՃԻԿԷՆ մէկուկէս ժամ հեռուն գտնուած Համզա Պէյ Տէրէսի անուն տեղը, դեկտ. 22ի գիշերը ընդհարում մը կատարուեր է ծխախոտի մաքսանենգներու և Ռէժիի դէտերու միջեւ։ Երկու կողմէն ղէնք գործածուելով մաքսանենգներէն կիւրճի Հաֆըզ սպաննուեր է։ Մեւնները յաջողեր են փախչիլ։ դէտերուն ձեռքը թողնելով վաթսուն բեռ ծխախոտ և 59 գրաստ։

ԿԱՒԻՒԻ ԱՐԿԱԾ.— Երէկ Ճիպալիի մէջ Երկի անուն տղայ մը և Մահմուտ Փաշայի կողմն ալ Ալի անուն մարդ մը կռիւի ատկ մնալով վիրաւորուեցան։

ՆՆՈՒՆԴԻ ԵՒ ՏԱՐԵԳԼՈՒԽԻ տաեր բան աբիւ մեր ընթերցողները կը յորդորենք ճաշակել Թրէխթէի Ն. Սէժէ տանմախորժահամ չոգոլները, որոնք կը ծախուին գլխաւոր խանութպաններու կողմէ։

ՆԵՐԿԱՑ ձմեռուան եղանակին մէջ, երբ անձրեւները կը շարունակեն, մարդ պէտք է զգուշանայ Թրէնէլ և հեռեւանքէն պաղառութենէ, իր անձին համար պէտք եղած գնումները ընելով, որոնց մէջ կարեւորագոյն տեղ մը կը բռնէ անշուշտ հովանոցը՝ անձրեւին ձիւնին տեւ բուքին դէմ պատսպարուելու համար, երբ մանաւանդ այնչափ ձեւաւոր, տուկուն և համեմատաբար ժամն հովանոց, ներ կը ծախուին, Ղալաթիա կամուրջին դէմ, ալ ու ճախ տեսիլները, Ղալաթիոյ հոմբաւոր Հովանոցավաճառ Միհրդատ Հաճեանցը երկու խանութները, ուր մեծաքանակ և այլ ընտիր կերպասներ ալ կան, հովանոցներու հինցած կերպասները նիշes նորի պես փոխելու համար։

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Ակառներու շէյոյութիւնը կը ՀԱՍԱՏ արտասուութեան և դէմքը կը ծռեցնէ։ Առանց լաւ ակառներու, բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան չի կայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չի կայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ինչ է կեանքը։— Ուրեմն խորհուրդ կու տանք ատամնագործ անձերու դիմել Տքթ. Պաւրի, միակ ատամնայոյժը որ երկու անդամէն կրնայ տեղը դնել երբեմն և անարմատ ակառները արհեստական ատամնադէպիկ ու ատամնահատատուն ակառները պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, ղպանակներու, եւայլն, որոնք լաւ արդատներու հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովեն։

Ամէնէն փափուկ, ամէնէն ղոյին անձերը կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պաւրի լիովին գոհ մնալու համար։ Արդէն իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետքը միայն ատակը պիտի վճարէ։

Ամէն օր կը դիմեմէ ժամը 9էն (Լ. Ե.) մինչեւ իրիկուն 5, Բերա, Ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։

VIN & SIROP DE DUSART

Մէկէ աւելի մանկամարդ մայրեր զաւակ ծնելու մտ կը խորհին թէ նորածինը թարմ, վարդագոյն ու բարեկազմ պիտի ըլլայ։ Պատճառը սա է որ ծնելէք զատուկ յանձնարարագրէն կը ղրկուին ի՝նչպէս տրգէօնս ու բարեկազմ ըլլալու համար։ Ասիկա ամէն ինչ է։ Ամէն ինչ՝ մանաւանդ ոչ մէկ դեղ։ Ամէն ինչ՝ ինչպէս ասուեցաւ։ Ամէն ինչ՝ ինչպէս ասուեցաւ։ Ամէն ինչ՝ ինչպէս ասուեցաւ։

Ցանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ էֆիլիւէնցային հեռեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին և նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրոնտորֆի հանքային ջուր, և լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։

ՏՈԳԹ. ՍԹԷՓՈՒԼԻՍ

Ազգային Լուրեր

Ս. Պատրիարքը, երէկ գիշեր Երուսաղէմաւոր երթալով իրիկուան ճաշեց Տ. Դէորդ Եէէկեան Սրբազանին հետ, և այս առաւօտ ալ Ս. Սահակեանոսի ոտին առթիւ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ Դարաց Դասի հանդէսին ներկայ գտնուեցաւ։

— Բազաքական ժողովոյ անդամ Վսեմ. Գրիգոր էֆ. Նորատունկեան երէկ Պատրիարքարան երթալով, մինչեւ իրիկուն ուշ ատեն Ս. Պատրիարքին հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ։ Ապա Երուսաղէմաւոր երթալով այցելութիւն ալ ուտաւ Տ. Դէորդ Եէէկեան Սրբազանին։

—Ինչպէս ծանուցած ենք, Տ. Գինել Մ. վարդապետ Գալէմքարեան Գաբրիէլի քարոզիչ կարգուած է։ Այդ առթիւ Պատրիարքարանի կողմէ հարկ եղած պաշտօնագիրը այսօր յանձնուեցաւ թէ՛ Տ. Գինել վարդապետի և թէ Դաբրիէլի Թազ. Խորհուրդին։

—Պատրիարքարանէ երէկ իրիկուն հեռագրուեցաւ Սամսոն թէ իրենց Առաջնորդ Տ. Յակոբ Աշուն եպիսկոպոս յանկարծակի շոգենաւով ճամբայ ելած է։

—Պատ. Փոխանորդ Տ. Գրիգոր եպիսկոպոս, այսօր, ընկերակցութեամբ Պարիզբարքարանի Ա. գործակատար Տիգրան էֆ. Տ. Ներսէսեանի, Օրթաքեան Եկեղեցւոյ Սենեդեան ոտին առթիւ շնորհաւորութեան գնաց Յունաց Պատրիարքարանը, Հա. Հռոմէական Պատրիարքարանը և Գալիկարաց Եկեղեցիին։

—Տիրապէտներէն թէ՝ Պարիզբարքան և թէ Տ. Եղկիէլ Ս. վարդապետի հոգեկան նամակներ հասած են, որոնք կը ծանուցանեն թէ Տ. Եղկիէլ վարդապետի եպիսկոպոսական աթոռ տեղւոյն 300 պատուաւոր ազգայինները յանձնայս խնդրագրութիւն յղեալներ են Գուսանական ժողովին մէջ։

Այս առթիւ նաև կը հաղորդուի թէ Տ. Եղկիէլ վարդապետ հիմա տարի է ի վեր որդեգրած երկու Տիրապետներու որբերը ի մտոյ չբերանաւոր պիտի ելլեն, մէկը Պոլսոյ որբանոցին և միւսը Կիպրոսի որբանոցին։

—Թիֆլիսէն կը գրեն.— Հանգուցեալ Տ. Սարգիս ուտ. քահանայ Աղաջանեանի անդրանիկ կարապետ որդին այս տարի շատ աւարտելով Պետերբուրգի զինուորական բժշկական Ճեմարանը, սոսպաւ բժշկի տիպլոմ ու պրոֆիսիոնալի ժողովը հրաւիրեց նրան մնալ ճեմարանում պրոֆիսորութեան պատրաստուելու համար։ Երիտասարդ բժիշկ Աղաջանեան, հրաւէր է ստացել հէնց այժմուանից դասախօսել Պետերբուրգի կանանց էնսթիթուտում։

—Աստրաստանի առաջնորդ Տ. Եղիշէ վարդապետ մասնաւորապէս կը կազմեր է, որուն պաշտօնը պիտի ըլլայ վարչական կանոնագրութիւն մը պատրաստել Պարսկահայերու թեմական գործերուն համար։

—Տրապիզոնի Վիճակին Օրթու

ՉԿԱՐԴԱՑԱԾ ՄԻ�simՆ ԱՆՑՆԻՔ

Արիւնը, ոսկորները, ջիղերը, ակռաները և մարդուս կազմուածքին ուրիշ մասերը որոշեալ քանակութեամբ ՖՕՍՖՕՐ կը պարունակեն ոց մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամներուն կանոնաւորաբար աշխատելուն կ'օգնէ։ Այս Ֆոսֆորը որ թանկագին է մարդկային կազմուածքին համար, շատ անգամ կը քիչնայ հիւանդութեանց պատճառով և այ անձը որ կորսնցուցած է մարմնոյն ֆոսֆորը, տեւական տկարութեանց կ'ենթարկուի։ Արիւնը կը տկարանայ, ջիղերը կը թուլնան, ծունկերը կը կտրտին ամբողջ մարմնոյն և գլխաւորաբար ուղեղին մէջ յոգնութիւն կը զգայ, սիրտը կը տրոփէ և դեռ այս կաղդի շատ մը անհանգստութիւններէ կը տառապի։

Կորսուած Ֆոսֆորը կրկին տրեան մէջ մտցնելու և զայն զօրացնելու համար, բժիշկներ երբ հնարք մը կը խորհէին, այս տարի Բաբիզի առաջնակարգ քիմագէտներէն Պլէսոն՝ O ԽՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼՕՆ անուամբ դեղ մը հնարեց որ կորսուած ոյժը կատարելապէս կը մտցնէ տրեան մէջ, ջիղերը, ոսկորներն ու մարդուս կազմուածքը կը զօրացնէ, և մարմնոյն դիւրաշարժութիւն կուտայ։ Անոնք որ իրենց ուղեղն ու մարմինը յոգնեցուցած են, անոնք որ զեղծումներու պատճառով անկարգութեան մատնուած են և վերջապէս անոնք որ ոյժի պէտք ունին, անհրաժեշտ է որ O ԽՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼՕՆ Ovo-Lécithine Billon առնեն։ O խՕ լէսիթին Պիլօնը որ ամենէն ազդու դեղն է շաքարախտին, ընդունուած է Ֆրանսայի բժշկական Ակադեմիէն և կը ծախուի մեծ դեղագործներու ու դեղավաճառներու քով։

ԱԶԳՈՒՄ ՄԱՖՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողական մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք տեսնել նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Եանօսի նման ազդեցուցիչ նուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են ու փուրացէք դեպի։

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բարդէօռեան դրութեամբ զտուած յատակ նուր մը է և շատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւնն անմիջական։ ՎԻԼԼԱԲՐԱՊՐԱՆ ուրիշ ուժեղական նուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, նուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱԲՐԱՊՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Գնդութիւն, գլխուցաւ և սառամքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ դիների գաւաթ մը ՎԻԼԼԱԲՐԱՊՐԱՆ խմեն, կ'ազատին գնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղագիներու և դեղավաճառներու մէջ։

504

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ԶԻԼԵԱՆԻ ԵՒ ԱՆՏՐԻԱՍ

Թիւ 23, Կալաթա, Սմիւրնայի դիմաց

Ցիշեալ դրամատունը, որ իր գործառնութեանց ճշդութեամբը և ուղղամտութեամբը ծանօթ է մեր հրապարակին վրայ- Ղալաթիոյ և եւրոպական սակարաններու ամէն տեսակ արժէթուղթերու բրայ գործեր կը կատարէ։ Այլեւայլ արժէթուղթեր կանխիկ կը գնէ և կը ծախէ մեծագնակ թէ փոքրագնակ։ Արեւելեան Բուսէլիի երկաթուղիի Ընկերութեան բonՏՏեր հրապարակ կը հանէ որոնք հետեւեալ գիներով կը ծախուին.

Ամբողջ	80	ղրուշ
Կէս	40	»
Քառորդ	20	»
Մէկ ութերորդ	10	» 693

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ
ՄԻԱԿ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՄԻՋՕՐԻ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՍԱՆԴԱԼՈՎ
SANTAL MIDY

ՍԱՆԴՕՂ ՄԻՏԻ

Անհնար. կը ջնջէ տոքհիան, տիսուերը, Ներարոտիները, 48 ժամուան մէջ կը բուժէ հոսումները. յոյժ ազդեցիկ է միզանցքի հիւանդութեանց մէջ, միզանց քարտրբոյման, արիւնամիզութեան, առանց միջոցաւ պատճառելու զոր առաջ կը բերեն անզգուշ և ուրիշ դեղերու հետ խառն սանդալները։

Ամէն քաջասիլ Միտի անունը կը կրէ։

Ամէն դեղարանների

A.

VIN DE BUGEAUD
TONI NUTRITIF AU QUINQUINA ET AU CACAO

ՊԻԻԺՈՅԻ ԳԻՆԻ
ԿՈՐՈՎԻԶ, ՍՆՆԴԱՐԱՐ, ՇԻՆՈՒԱԾ ՔԻՆԵՔԻՆԱՅՈՎ, ԵՒ ԿԱԿԱՈՅՈՎ

ՊԻԻԺՈՅԻ ԳԻՆԻՆ կորովիչ դեղերու էն հաճելին և էն լաւն է։ Բովանդակ աշխարհի բժշկական հեղինակութիւնները զայն կը յանձնարարեն անարիւնութեան, քլորոզի, ամէն տեսակ տենդերու, ջղային նիւանդութեանց, ստամոքսի նիւանդութեանց և նորարոյժ վիճակի համար։

ՊԻԻԺՈՅԻ ԳԻՆԻՆ կը գտնուի բոլոր առաջնակարգ դեղարաններու մէջ։

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ. — P. LEBEAULT & Cie, 5, rue Bourg-l'Abbé, PARIS.

ՊԱԼՔԱՆ
ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 Ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահովագրութիւն, կրկին դրամագլխով, տղոց օժտի դրամագլուխ այլեւայլ կարգադրութիւններով, շփաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով։ Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվճեռի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛և է առարկութիւն չըներ ապահովագրեալին անձնասպանութեան, մենամարտի, ամէն կողմ ճամբորդելու պարագային, եթէ ապահովագրեալը վեց ամիս յետոյ կրկին կը նորոգուի։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 Ֆր.։

Գանձուած Ապահովագին 1,433,965 Ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փայատէրն ու քարտուկիր չէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴԱՐՁՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու, շոգենաւերու մարմնին աշխարհս ո՛ր կողմն ալ ուղեւորին։

1896ի շահաբաժինն է հարիւրին 18 ուկէս. 1897ինը՝ հարիւրին 18. 1898ինը՝ հարիւրին 18 և 1899ինը՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատուներն են ՓՐԻՏԻ ԼԻՈՆԷ Կ. Գալիս, ԱՆԿԼՕ-ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼԿՍԲԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թէոդորիոս ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։

Ղալաթիա, Մեբբէպանի փողոց, Ճէտիա խան թիւ 4։

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալները կը փնտռուին։

Քնոնիչ գործակալութեան Ա. ԿԻՐԵԼԵԱՆ։

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՐՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ
ՀՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆՑ ՊԱՆՔԱՑԻ ԿԱՐԳԸ, ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վճառէ ամէն տեսակ արժէթուղթեր՝ իրենց գիներն համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչեւ 100 ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առալ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ասկէ դատ արժէթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն ատենէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժէթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ, յաւաքիկային արժէթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահաբերիւ մըն է։

ԱԶԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Կահաւորման յատուկ ամեն տեսակ ապրանաց

Ղալաթա, Թիւնէլլին քովը Մէրթէպանի փողոց իպ'ի Բաշա խանի կից, թիւ 16

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տոքումա և Թուրքայ գորգեր, «բէյշ»ներ, «Թիւլ» վարագոյրներ, սդրոներ, քարտիներ, դիտիրի մուշամպներ և դահլան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, սթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով։

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ

635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ի Կայս. Իրատեսով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բիթերսբուրգ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մարգարիտ 37 Ապահովագրութեանց Տիւղիր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵՆՔԻ.— ՕՐԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱՄԴ.

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,3
1898ի հաստատեալ	34,775,
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրութիւններուն վճարած է մօտ	164,172

Ընկերութեան ընդհ. գործակալ Գ. Գալիս

Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ընդհ. գործակալ Թուրքիոյ և Բիւլգարիոյ

(Տիր տեղը Մ-ուսուպան)

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ո Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԷ 396

(Ծանոթ գարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զրպուրճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատարբեր ցաւած անդամները մէկ անգամէն կը լուծեն։ Ցաւով գիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմաններ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր և գիմացկուն արհեստական անդամներ կը պատրաստեն, յարգ. նման բնական, դիմի ձեւաւորութիւն ըստ տարիքի, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թանկագոյն գործերու և ամենակատարելագործեալ ատամնոցներու տեղադրութիւն, առանց ցաւի տատանումներու։

Ե. Դ. Ձեռները կիրակի օրերն ալ (միայն կէս օր) ընդունելի նաեւ ամէն օր (միայն կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Տանօր.—Գալոյ կոչմամբ մանուկիկ ՁԵՌՆԵՐՆ !! 197

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ
ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՁՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնեալ 1857ին Արքայական հրովարտակով, կեդրոնատեղի Ընկ. Բէօբա

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Վճարեալ գումարներ	Երաշխաւորեալ գումարներ	Ապահովագրեալ գումարներ
332 միլիոն ֆրանկ	114 միլիոն ֆրանկ	461,սգ.,390 ֆրանկ

Սոյն Ընկերութիւնը կեանքի վրայ կ'ապահովագրէ ամէնէն նպաստաւոր պայմաններով և անմրցելի գիներով։ Ապահովագրութիւն մահուան պարագային, շահաբաժնի մասնակցութեամբ և երաշխաւորուած տոկոսի սակերով։ Ապահովագրութիւն օժտիներու և կենսաթեռ թոշակներու համար։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան դրասենեակը Բէօբա, Թիւնէլի հրապարակը։ Ընկերութեան մասին դիմել Օսմ. Կայս. Պանքայի

747 29—52 Ցնորհն Արեւելքի համար Լ. ՊՕՆՏԻ

Գիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE
CHles FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

534

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ
ԶՈՒԼՖԻՆ ԿԵՐԳԻ ՑՈՒՑԱՆԱՆԻՔ
Ընդհ. Հրտ. Ֆ. Գալոյ և Օգիստ

Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ
Ալանա	1069	Գօմա	1497	Կոզ	1011	Բալմ	724	Բազանիս	134
Ալիքիա	2607	Գոնիա	2908	Կրօսեան	1895	Բաղդիա	2378	Բարգիս	1111
Անեմիա	1541	Գոյս	395	Հիր	775	Բարգէլա	3709	Բիլիս	1751
Բիւրգս	2377	Գիս	4811	Հիսարիա	1887	Բէրգաս	3587	Բիլիա	1150
Գասանա	1232	Գեմիրա	937	Հինեան	3790	Բիլ	1057	Բէրգա	1209
Գարգանիս	1364	Տալգ	2338	Հարգարիա	9600	Մանչեսթր	1788	Բասաս	1323
Գրամա	1078	Իրգաս	1718	Հուսգրա	595	Մուլիրա	3413	Ս. Գիլիրգ	1548
Գրիանա	341	Գիրանա	594	Խալ	2354	Նէգա	1088	Բարգա	3327
Գանիրա	4431	Իրգաս	2454	Խանա	5540	Ոգիս	5190	Բարիս	1476
Գիլիգ	1671	Իլուրգաս	1520	Միլիս	1030	Ոնիարգիս	4056	Բարգիս	487
Գալիրգաս	1337	Իրգաս	1841	Պիրգս	1053	Ոլանիս	1585	Բարգիս	2429
Գանգիս	1346	Գիրա	954	Բարիրգա	3207	Բարիրգաս	1587	Գարգաս	1916
Դարգ	1034	Գիրանիա	1838	Բարգիս	1703	Բալ	513	Գարգ	1323
Գիրգանա	2739	Գիրանիա	349	Լիս	1095	Բիրանիս	2229	Գարգանիս	2893
Սիսիրգ	1834	Գրանիրգաս	4553	Լիսանդրա	3372	Գիրանաս	1853	Գիրաս	1896
Գիրգ	2697	Գանիրգ	3060	Լիվերգիս	1643	Բարգ	1613	Գիրգ	1303
Գարգաս	4235	Գիրգանիս	1343	Լարգիս	3191	Բարիս	1789		

Լարգիցս չոգենաւը, նաւապետ Ուինկ, ընդհանուր վճառքով Հրէն հոս հասած է։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻՒՐՄԻՒԶ ԵՒՆ ԲԵՐԷ

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ԲԱՐՈՒԱԿԱՆ ՇՈՒԳՈՆԱՒՈՐԻ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ծանրաբեռն ելեւմտութիւնք

Հ.	25 7	Ցաւոս մուտք ելեւ մտնալիքներ։
Հ.	26 8	Իզմիր։ Բիրա։ Նիքոմեդիա մուտ 13ին մտալիքներ առաջ (հարկադրեալ) Ալանիա, Բէյրութ, Բէյրութ-Թրիպոլ, Եր-ֆա, Գէյրէ եւ Գիրէ)։
Հ.	27 9	Ցաւոս մուտք 10ին մտալիքներ առաջ։
Հ.	27 9	Մէլոս, Գիլոզ, Նաքսոս, Ցաւոս Կիրգոսի, Տրապիզոն, Գիրէ եւ Նաւ մուտք մտալիքներ։
Հ.	28 10	Ցաւոս մուտք 13ին մտալիքներ։

ՇՈՒԳՈՆԱՒՈՐԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՄՈՒՆԱՅԻ ԵՒ ՀԱՅՈՑՆԱՅԻ

Ն. ՔԱՓԷ ԵՒ ԸՆԿ
Ճամբար ուղղակի Բարիզի համար։

Առաջին դասի 245 ֆրանք և դասի 175 ֆրանք։ Ճանկնկալներու կամ դ. դասի Դարձանալեն Թոք Հանի Բարիզ վ՝ սալ։ 516 Ֆ. ՔՔՔՔ։

ԿՈՒՆԱՐԴ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՒԳՈՆԱՒՈՐԻ

Տրէ՝ ուրբաթ ելեւ մտնալ ի Բոսթ Լիվերպուլ

Ելեւմտեալ գին

Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ
Իվերնիա	13900	Սկիւթիա	5583
Սարմանիա	13900	Բոհեմիանիա	4361
Լուքանիա	12952	Կէրլա	3129
Ճամբանիա	12950	Բալտիա	2945
Նուբիանիա	8845	Թիւրիա	2323
Ամերիկա	8123	Միրիա	2237
Սիրիանիա	8120	Համբուրգ	2135
Ուրգիա	7892	Բէրլին	2123
Ալասկա	7386	Սեքսոնիա	1871

Դիմել առ Ջոլի և Սիրիր

Joly et Seager

Բէյսմանիքի խան, թիւ 6, 7, 8, Գալաթա, Բարս Մաստաֆա փաշայի խան

ՇՈՒԳՈՆԱՒՈՐԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՕՐԻՏ. ԼԻՍԼԻՏԵՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈՒԳՈՆԱՒՈՐԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերպուլ և Ամերիկա գալ. Բոսթ և Ղալիֆոռնիա

Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ
Վիքտորիան	10500	Յուլիան	3501
Բոհեմիան	10500	Թիւրինգիան	3505
Գիլանդիան	10500	Բաղդ.գի	3800
Լանքաստրիան	9000	Բէյերիան	2500
Ֆիրուսիան	9000	Գրանտիան	3587
Ալասկան	8000	Գերմանիան	2500
Ամերիկան	8000	Գանադան	2500
Ֆինլանդիան	8000	Գլասգոյան	2090
Ֆրանսիան	8000	Գրանիան	800
Ֆլորիդան	8000	Գրեսիա	800
Ֆրանսիան	8000	Լեհաստան	800
Ֆրանսիան	8000		

Ապրանքի տեղեկութիւն կը խնդրուի իրենց ապրանքն ապահովելու կամ նաւագիրներ մատուցանելու համար իրենց կրնան դիմել ընդհանուր գործակալներուն ծանուցումն Ջ4 ժամ առաջ։

Ուղեւորի տեղեկութեանց համար դիմել առ.

ԼԻՍԼԻ ԼԱՆԳԼԻՆԴԻՆ

Ղալաթիա, քարտէզի վրայ

509 Հէն սեղ մեծատան

ՄԱՍ
ՇՈՒԳՈՆԱՒՈՐԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ամերիկայ, Գերմանիայ, Գանադայի եւ Ֆրանսայի գալ. ճամբարներ

Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ
Գերմանիա	8000	Գրեսիա	3500
Գանադա	8000	Նորվեգիա	3400
Գերմանիա	8000	Գրանտիա	2350
Գանադա	8000	Գրեսիա	1500
Գանադա	4000	Գերմանիա	2000
Գերմանիա	3000	Գանադա	1500
Գանադա	2500	Գրանտիա	1500

Դիմել առ Ֆ. Ֆ. ՎԻՐՈՅ ԵՒ ԸՆ

Բանկիր խան

ՀԱՐԵՍ ԲԱՆԿԻՐՆԵՐՆ

Գրասենեակ՝ ՀԱՐԵՍ ՍՏՈՒԳԻՆՆԵՐՆ

— 33 —

ԲԱՐՈՒԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ
ԲԱՐԵՍԻՐՏՈՒԹԻՒՆ
ՆԱՄԱԿ ԺԲ.

Մ Ն Ո Ղ Ք

Մոնարկ մարդոց հայեցակէտով, երբեմն աղաչ կ'ունենան գտոռզութեան ախտաժամեր, արկամարհտա չարժումներ՝ զոր ուշադիր հայր մը պարտի ամէն խնամ տանիլ զսպելու։ Պարտի հասկընել անոնց թէ ընկերային խոիրները Աստուծոյ առջև խոիրներ չեն ենթադրեր։ Թէ ծառաներուն արժանապատուութիւնը նո՛յնչափ դիւրազգած է՝ որչափ տէրերունը, և թէ անգթութիւն է վիրաւորել զայն։ Լաւ չէ որ այդ մատղ տարիքն ահզուր բլլայ։ պէտք է որ սորվի ու սիրէ յարգել ինչպէս և սփոփել տարաբախտութիւնը։ Տօփէն (անդրանիկ արքայորդի), Լուդովիկոս ԺԶ.ի հայրը, կը փափաքէր մանաւանդ որ մարդասիրութեան դասեր տրուին իր զաւակներուն։ «Տարէ՛ք զանոնք, կ'ըսէր նա, գիւղացիին խրմիրը. թո՛ղ տեսնեն այն հացը՝ որով կը սնանի աղքատը, ու թո՛ղ լալու վարժուին։

Լա՛ւ գիտցէք, տղաք, որ, եթէ հարուստ էք պէտք չէ որ տրհամարհէք աղքատը։

Արդահատի՛նք մեր այն եղբայրներուն վրայ՝ զորս իրենց դժբախտութիւնը դրած է ընկերային շարժասանդուղին ստորին աստիճաններուն վրայ, չարհամարհենք զանոնք։ Մնա՞նք այն աստիճանին մէջ՝ որ մեզ նշանակուած է Նախախնամութեան կողմէ, անձամ ու տարբդէպ ընտանութիւններ չը՛նենք բնաւ, բայց ոչ ինք նուաստացնենք։ «Մեծաշո՛ւք տէր, կ'ըսէ Պոլոնիոս Հավէրթին, շրջուն կատակերգակներուն վրայ խօսելով, անոնց արժանիքին հաւասար պիտի վարուիմ իրենց հետ։—Էհ՛հ, տուգիս, չատ լաւ վարուեցէք անոնց հետ, կը պատասխանէ իշխանը, եթէ ամէն մարդու հետ իր արժանիքին հաւասար վարուէք, ո՞վ կրնար ազատ մնալ ձաղկանքէ։ Անոնց հետ վարուեցէք ձեր անձնական արժանապատուութեա՛ն համաձայն. անոնք ո՛րչափ աւելի քիչ իրաւունք կարենան ունենալ այդ մասին, ձեր բարեացակամութիւնը նոյնչափ պիտի պատուէ զձեզ։

Բայց ատոնք դեռ այնպիսի՛ զգացումներ են՝ որոնք շատ աւելի կը ներ չէնուին քան թէ կը վերադրուին, ու ազան յա՛նիժամ միայն անոնցմով կը տոգորուի, երբ ապրի ակնածութեան ու յարգանքի ա՛յն մթնոլորտին մէջ՝ որ, ընտանիքին ծոցին մէջ, վառ կը պահէ փոխադարձ համարումը՝ որչափ հեղինակութիւնը։

ՆԱՄԱԿ ԺԳ.

ԲԱՐԵԿԱՄ

Բարեկամութի՛ւնն է ամենագեղեցիկ տուքը՝ որ մարդոց կ'ընծայուի՝ իրենց բարեբարութիւնն ի գործ դնելու համար։ Շատերը ո՛չ մէկուն բարիք կ'ընեն այն տարօրինակ պատրուակով թէ չեն կրնար զգնել ամէն մարդուս, ուրիշներ, որոնք աւելի բաղմաթիւ են, կը վախնան թէ անձանօթները սփոփելով՝ անարժաններուն բարիք ըրած կ'ըլլան։ Այս երկու կարգի մարդոց միանգամայն կ'առաջարկեմ որ, իրենց խղճը հանդարտեցնելու, անպատշաճութիւններէ ու սորյանքներէ զերծ մնալու համար, կը վախնան թէ անձանօթները սփոփելով՝ անարժաններուն բարիք ըրած կ'ըլլան։ Այս երկու կարգի մարդոց միանգամայն կ'առաջարկեմ որ, իրենց խղճը հանդարտեցնելու, անպատշաճութիւններէ ու սորյանքներէ զերծ մնալու համար, իրենց բարեկամներո՛ւն օգտակար ըլլան։ Այս կերպով, անոնց հ գիլին մէջ տեղ չպիտի կենայ ո՛չ խղճահարութիւններու ո՛չ ալ վրիպանքներու. պիտի գիտնան թէ որո՛ւից հետ է իրենց գործը, ու ալ ևս ենթակայ չպիտի ըլլան սխալանքներու։

Գալով անոնց՝ որոնք յետին ապաստան մը կը փնտռեն ապերախտներ չինելու երկիւղին մէջ, հարկ էր ճշդիւ գիտնալ թէ ի՞նչ բան կ'արգիլէ զիրենք։ Իրենց բարութիւններուն փոխարէն երախտագիտական ցոյցե՞ր ընդունիլ կ'ուզեն բաւարարակա՞ն, թէ իրենք, ա՛յնչափ առատին են՝ որ մինչև անդամ չեն ուզեր ապաստանութեան դժգոհի մեղքը գործելու առաջին ենթարկել իրենց բարեկամները։—Առաջին պարագային մէջ, անտեղ է անոնց մատաղութիւնը։ Հնարհաստութիւն, բարեգործութիւն, երախտագիտութիւն ու ատոնց մերձաւոր բառը չեն գտնուիր բարեկամութեան բառարանին մէջ։ Տալ ու ընդունիլ, օգնութեան կոչել ու փոխադարձ ձեռնտուութիւնները բարեկամութեան հեշտանքն են, ոչ այս տեսակ փոխանակումներու մէջ։ ամենի երջանկին երախտանկալը չէ անշուշտ Ֆարակոյս չի կայ թէ բարեսիրտ մարդն պէտք են այդ բարեկամութիւնը կազմելու համար, եթէ անոնցմէ մէ՛կը միայնորամադիր ըլլայ իր անձը բ.լորանուէր ընծայելու, զոհելու ընկերոջը համար, բարեկամութիւնը կը կազմուի, եմ յաւէտ կը կորսնցնէ իր բուն արժէքը։ Այդ պարագային մէջ բարեկամը կը սասանայ բարերարի հանգամանքէ։

Բարեկամութիւնն աշխարհիս ամենազնիւ զգացումներէն մէկն է. սիրելի են իրենի անձնուիրութիւնները. անբռնաղաս ոճիրն տեսական նկարագիրը։ Ամբանքի նշանակ եղած են սէրը, փառասիրութիւնը բարեգործութիւնը, նոյն իսկ առաքինութիւնը, բայց ոչ ոք համարձակած է ձայն բարձրացնել բարեկամութեան դէմ։ Անոր զորութիւնն ու հրապոյրները ժամանակներուն մէջ, ո՛չ մէկը պիտի գըտնէք որ իշխէ խոստովանիլ դայս. անոնք կը կարծեն թէ այսպիսի խոստովանութիւնով մը իրենց համարումը պիտի կորսընցնէին, մինչեւ իսկ բնաւ բարեկամ չունեցողներուն քով։ Բանասանեղծին այն կիսատոը թէ զուարթագէմ երիտասարդութիւնը, որուն համար ամէն բան գարուն է գեղաձիծաղ, իսկի ճշմարիտ մարդասիրութիւն մը ներշնչած էր բարեկամութեան մասին։ Կեանքի այն շրջանին մէջ՝ ուր աղուսխոյ տեսչանքները խանդավառութիւնը ու անորկները կը կանխեն կը գլեն տխրագրեցիկ իրականութիւնները, բարեկամ բառը կը համապատասխանէ ամէն փափաքներու, ամէն տօնահանդէսներու։ ամէն պէտքերու։ Համամիտ, համաշունչ էի իմ բարեկամս, առանց անոր՝ ո՛չ մէկ լաւ բան, ո՛չ մէկ կատարեալ բան կ'երկնէի։ Գեղեցիկն անգամնուազ գեղեցիկ էր, եթէ հոն չգտնուէր իմ բարեկամս։ Այո՛ւշտեա, շատ մտէն դիտեցի մարդերը. տեսնցմէ մէկ քանիները բոլոր հոգիովս սիրեցի, ու, հակառակ իմ տժգունելի փորձառութիւններուս, հաստատեալ մը մնայի։ Նա որ, հասած ըլլալով ա՛յն տարիքին՝ ուր իրերը կը ճանչցուին իրենց անունով և մարդերը արժանիքով, քանի մը բարեկամ չահած ու լրացած է, իրաւունք չունի բարեկամութիւնն ուրանալու։

(Շարունակելի)

— 34 —

ԲԱՐՈՒԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ
ԲԱՐԵՍԻՐՏՈՒԹԻՒՆ
ՆԱՄԱԿ ԺԲ.

Մ Ն Ո Ղ Ք

Մոնարկ մարդոց հայեցակէտով, երբեմն աղաչ կ'ունենան գտոռզութեան ախտաժամեր, արկամարհտա չարժումներ՝ զոր ուշադիր հայր մը պարտի ամէն խնամ տանիլ զսպելու։ Պարտի հասկընել անոնց թէ ընկերային խոիրները Աստուծոյ առջև խոիրներ չեն ենթադրեր։ Թէ ծառաներուն արժանապատուութիւնը նո՛յնչափ դիւրազգած է՝ որչափ տէրերունը, և թէ անգթութիւն է վիրաւորել զայն։ Լաւ չէ որ այդ մատղ տարիքն ահզուր բլլայ։ պէտք է որ սորվի ու սիրէ յարգել ինչպէս և սփոփել տարաբախտութիւնը։ Տօփէն (անդրանիկ արքայորդի), Լուդովիկոս ԺԶ.ի հայրը, կը փափաքէր մանաւանդ որ մարդասիրութեան դասեր տրուին իր զաւակներուն։ «Տարէ՛ք զանոնք, կ'ըսէր նա, գիւղացիին խրմիրը. թո՛ղ տեսնեն այն հացը՝ որով կը սնանի աղքատը, ու թո՛ղ լալու վարժուին։

Լա՛ւ գիտցէք, տղաք, որ, եթէ հարուստ էք պէտք չէ որ տրհամարհէք աղքատը։

Արդահատի՛նք մեր այն եղբայրներուն վրայ՝ զորս իրենց դժբախտութիւնը դրած է ընկերային շարժասանդուղին ստորին աստիճաններուն վրայ, չարհամարհենք զանոնք։ Մնա՞նք այն աստիճանին մէջ՝ որ մեզ նշանակուած է Նախախնամութեան կողմէ, անձամ ու տարբդէպ ընտանութիւններ չը՛նենք բնաւ, բայց ոչ ինք նուաստացնենք։ «Մեծաշո՛ւք տէր, կ'ըսէ Պոլոնիոս Հավէրթին, շրջուն կատակերգակներուն վրայ խօսելով, անոնց արժանիքին հաւասար պիտի վարուիմ իրենց հետ։—Էհ՛հ, տուգիս, չատ լաւ վարուեցէք անոնց հետ, կը պատասխանէ իշխանը, եթէ ամէն մարդու հետ իր արժանիքին հաւասար վարուէք, ո՞վ կրնար ազատ մնալ ձաղկանքէ։ Անոնց հետ վարուեցէք ձեր անձնական արժանապատուութեա՛ն համաձայն. անոնք ո՛րչափ աւելի քիչ իրաւունք կարենան ունենալ այդ